

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/274/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117212353
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2117212353.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobkyne: F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. C. XXX/X, E., zastúpená splnomocnencom: Podhorský & Partners, s. r. o., so sídlom Zámocká 35, Bratislava, IČO: 46 962 000, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie primeraného zadost'učinenia, o odvolaní strán proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 2. marca 2018, č.k. 22Csp/105/2017-113, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti (výrok I.) a vo výroku v časti zamietnutia žaloby na zaplatenie finančného zadost'učinenia vo zvyšku (časť výroku II.) **p o t v r d z u j e .**

II. V časti výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania odvolací súd rozsudok **m e n í** tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

III. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobkyni 1.000 eur titulom primeraného zadost'učinenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 67,80%, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 52, § 53 ods. 1, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keď na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným bol v minulosti záväzkový vzťah, a to na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8100003433 zo dňa 29.11.2007, na základe ktorej žalovaný ako veriteľ v rámci predmetu svojho podnikania poskytol žalobkyni ako dlžníčke peniaze za dojednanú odplatu. Uvedený zmluvný vzťah bol súdom zhodnotený ako spotrebiteľský vzťah. Medzi stranami nebola sporná poskytnutá suma úveru ani suma, ktorú žalobkyňa žalovanému splatila. O žalobnom nároku veriteľa/dodávateľa rozhodol Okresný súd Trnava rozsudkom č. k. 14C/154/2014-40 zo dňa 12.12.2014 tak, že žalobu zamietol, keď došiel k záveru, že úverová zmluva nespĺňa náležitosti stanovené v § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a to konečnú splatnosť úveru, ročnú úrokovú sadzbu a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, v dôsledku čoho považoval úver za bezúročný a bez poplatkov. Z celkovo poskytnutého úveru vo výške 2.193,03 eur dlžníčka/spotrebiteľka zaplatila 4.552,65 eur a po podaní žaloby sumu 1.089,75 eur podľa

výpisov predložených na pojednávaní. Spotrebiteľka tak zaplatila dodávateľovi 5.642,40 eur. Súd žalobu zamietol, pretože spotrebiteľka bola povinná vrátiť dodávateľovi len rozdiel medzi reálne poskytnutými peňažnými prostriedkami a sumou peňažných prostriedkov, ktoré v splátkach splatila a dlžníčka zaplatila veriteľovi viac. Suma, ktorú žalobkyňa žalovanému zaplatila navyše (5.642,40 - 2.193,03) 3.449,37 eur a ktorá predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, nebola v tomto konaní sporná. Sporným v konaní bolo posúdenie včasného uplatnenia si nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde a to tak z hľadiska subjektívnej premlčacej doby ako aj objektívnej premlčacej doby a vyhodnotenie výkonu práva žalovaným z hľadiska dobrých mravov. Aby bolo možné hovoriť o premlčaní práva, musí toto právo najskôr vzniknúť. Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniklo. Pri postupnom pokračujúcom získavaní majetkových hodnôt treba z hľadiska premlčania za samostatné nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia požadovať nároky, ktoré vznikli zo samostatných oddeliteľných prípadov bezdôvodného obohatenia a to aj keď ide o rovnaké subjekty a rovnaké skutkové podstaty zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Na uplatnenie každého takéhoto nároku začína plynúť premlčacia doba osobitne. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčuje za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, ako aj k tomu, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky od jeho vzniku a v prípade, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr než objektívne premlčacie doby. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. Preto ani subjektívna lehota nemôže začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je upravený odlišne, a tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 26.02.2018 uviedla, že sa o možnosti vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaným na jej úkor sa kvalifikovane dozvedela až po dátume 27.02.2017, teda po porade s právnym zástupcom, ktorý jej vysvetlil všetky skutočnosti ohľadom bezdôvodného obohatenia. Predtým nemala kvalifikovanú vedomosť o tom, že na jej úkor sa žalovaný obohatil. Žalobkyňa podala žalobu na tunajší súd dňa 05.05.2017, plnú moc na zastupovanie udelila advokátovi dňa 27.02.2017. Po vykonanom dokazovaní došiel súd k záveru, že nie je možné sa stotožniť so žalobkyňou určeným začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby. Žalobkyňa bola v konaní sp. zn. 14C/154/2014 v pozícii žalovanej osobne prítomná na pojednávaní dňa 12.12.2014, na ktorom súd vykonal dokazovanie a následne vyhlásil rozsudok o zamietnutí dodávateľom uplatnenom žalobnom návrhu. Ak aj žalobkyňa ako spotrebiteľka ústne odôvodnenému rozsudku na pojednávaní nevenovala dostatočnú pozornosť, kvalifikovanú vedomosť o tom, že zaplatila viac žalovanému ako mala, keď súd vyhodnotil zmluvu o revolvingovom úvere za bezúročnú a bez poplatkov, nadobudla dňom doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, v ktorom súd presvedčivo, jasne a výstižne vysvetlil skutkové a právne posúdenie veci včítane explicitného vyjadrenia súdu, že odporkyňa navrhovateľovi zaplatila viac. Z uvedeného súdneho vyhodnotenia na strane 5 rozsudku vyplýva vznik bezdôvodného obohatenia na jej úkor ako aj to, že na jej úkor sa obohatil navrhovateľ, v tomto konaní žalovaný. Súd vychádza z toho, že každá fyzická osoba konajúca ako strana sporu alebo za stranu sporu má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť v styku so súdom zmysel a účel konania, čo v spojení so splnenou povinnosťou súdu riadne a preskúmateľne odôvodniť rozsudok vedie súd k záveru, že najneskôr dňom účinného doručenia písomného vyhotovenia rozsudku súdu žalobkyňi, t. j. 14.01.2015 začala plynúť dvojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a táto doba uplynula dňa 14.01.2017. Žaloba bola doručená na súd po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby dňa 05.05.2017, preto nebolo potrebné dokazovať začiatok plynutia a dĺžku objektívnej premlčacej doby. Súd žalobu v časti žalobkyňou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, keď má za to, že žalobkyňi nebránila žiadna objektívna prekážka iniciovať konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia včas odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku v konaní sp. zn. 14C/154/2014. Súd na námietku žalovaného o premlčaní nároku prihliadol, keď výkon tohto práva nepovažoval za rozporný s dobrými mravmi resp. zneužitím práva v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, k námietke žalovaného ohľadne uplynutia subjektívnej premlčacej doby žalobného návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia vykonal dokazovanie a po

zistení skutkového stavu - prítomnosť žalovanej na pojednávaní pri vyhlásení rozsudku a prevzatie písomného vyhotovenia rozsudku - došiel k právnomu záveru o nutnosti zamietnutia žalobného návrhu v tejto časti pre premlčanie nároku. Žalobkyňa si rozšírením žaloby podaním doručeným súdu dňa 27.12.2017, o ktorom návrhu súd rozhodol na pojednávaní dňa 19.01.2018, uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.760,-eur, ktorého výšku odôvodnila 60% zo základu spočívajúceho v súčte sumy bezdôvodného obohatenia žalovaného na úkor žalobkyne (3.449,37 eur) a sumy, ktorá bola predmetom konania iniciovaného žalovaným žalobou o zaplatenie pod sp. zn. 14C/154/2014 (1.155,15 eur). Žalobkyňa poukázala na relatívne neurčitú hypotézu právnej normy upravujúcej finančné zadosťučinenie, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku, bez potreby skutočne spôsobenej ujmy žalobkyne s poukazom na spôsobilosť vyvolania ujmy konaním žalovaného spotrebiteľke. Zákon o ochrane spotrebiteľov na rozdiel od úpravy nemajetkovej umy pri právnej úprave ochrane osobnosti podľa Občianskeho zákonníka nestanovuje žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi, je potrebná určitá intenzita. Aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu satisfakčnú a funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Z rozhodovacej činnosti vyšších súdov vyplýva aj nutnosť chápania zadosťučinenia ako odmeny za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu, tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný. Ak má mať primerané finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadosťučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu bola aj spôsobená, tak ako to bolo preukázané v konaní sp. zn. 14C/154/2014. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že zo strany žalovaného dodávateľa došlo k porušeniu zákona o ochrane spotrebiteľa ako aj porušeniu zákona o spotrebiteľských úveroch, čo ustálil tunajší súd už v konaní sp. zn. 14C/154/2014, a ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúceho hmotnoprávnu ochranu spotrebiteľa. Žalobkyňa bola v konaní procesne úspešná, keď súd prvej inštancie žalobu zamietol a v odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie pre späťvzatie žaloby v celom rozsahu dodávateľom zrušil a konanie zastavil. Z uvedeného mal tak súd preukázanú danosť nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie. Súd starostlivo prihliadol na všetky okolnosti, ktoré vyšli počas konania najavo, zhodnotil dôkazy jednotlivo aj v ich vzájomnej súvislosti, tak aby výška priznaného zadosťučinenia bola primeraná vzniknutej ujme, individuálnym okolnostiam sporu a zároveň reflektovala postupne ustaľovanú súdnu prax pri odškodňovaní zásahov do ústavou garantovaných ľudských a politických práv a došiel k záveru, že suma 1.000eur spĺňa požiadavky kladené na primeranosť zadosťučinenia. Žalovaný dodávateľ zasiahol do majetkového práva žalobkyne, ktoré právo je z hľadiska metodiky článkov Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd upravené v Dodatkovom protokole k Dohovoru po zásahoch do takých práv ako je právo na život, právo na prístup k súdu, právo na zachovania prezumpcie nevinoty, právo na zdravie, právo na súkromný a rodinný život. Žalobkyňa utrpela ujmu spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru a teda stratu finančných prostriedkov, ktorá však nepredstavovala zásah do jej práva na obydlie. Finančné zadosťučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľke hrozila alebo jej bola spôsobená, no nemá taktiež dôsledok nie včasného uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Po zhodnotení výšky ujmy reálne spôsobenej žalobkyne (3.449,37 eur), okolností týkajúcich sa platobnej disciplíny žalovanej pri splácaní zmluvy o revolvingovom úvere (splácanie aj počas súdneho konania), s prihliadnutím na zásah do práva garantovaného aj Ústavou Slovenskej republiky v článku 20 Základných ľudských práv a slobôd došiel súd k záveru, že suma 1.000eur zodpovedá primeranosti zadosťučinenia žalobkyne, a bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobkyňu ako aj dostatočný sankčný charakter pre žalovaného v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. V tejto časti žalobného návrhu sa súd nestotožnil so vznesenou námietkou žalovaného o premlčaní nároku, keď ide o majetkové právo, na ktoré sa vzťahuje všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka a ktorý nárok si žalobkyňa uplatnila návrhom na zmeny žaloby doručeným súdu dňa 27.12.2017, t.j. pred uplynutím premlčacej doby. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p., keď náhradu trov konania súd pomerne rozdelil a žalovanému, ktorý mal vo veci čiastočný úspech, priznal čiastočný nárok na náhradu trov konania. Pri výpočte výšky čistého

úspechu žalovaného v spore, súd zohľadnil výšku žalobkyňou uplatnenej istiny oproti výške žalobkyni priznanej istiny. Žalobkyňa bola v spore úspešná vo výške 16,10% a žalovaný bol v spore úspešný vo výške 89,90%, čistý úspech žalovaného bol teda vo výške 67,80%, ktorým percentom súd vyjadril rozsah nároku na náhradu trov konania priznaného žalovanému. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo zvyšku a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalovanému uložiť zaplatiť jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.760 eur a o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Uviedla, že súd prvej inštancie si nesprávne vyložil zmysel a najmä účel ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď posúdil nárok na finančné zadosťučinenie žalobkyne vo výške 1.000 eur za dostatočne satisfakčný pre ňu a zároveň dostatočne sankčný pre žalovaného. Nesúhlasila s názorom súdu, že finančné zadosťučinenie v súdom priznanej výške je dostatočné a spĺňa účel a zmysel § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Poukázala na skutočnosť, že žalovanému vrátila finančné prostriedky nad rámec poskytnutej čiastky až vo výške 3.449,37 eur a zároveň napriek tomu ju žalovaný žaloval o zaplatenie údajného nároku vo výške 1.555,15 eur, a teda žalovaný sa chcel celkovo obohatiť až o sumu 5.004,52 eur. Mala za to, že za primerané považuje finančné zadosťučinenie vo výške 2.760 eur, ktorého výška nie je ani 55% zo sumy, o ktorú sa chcel obohatiť žalovaný. Súčasne neboli zohľadnené a ani vynaložené trovy právneho zastúpenia v pôvodnom konaní, a ani v tomto konaní. Ďalej uviedla, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom, a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/96/2013 z 28.10.2013. Vzhľadom na uvedené jej bez pochyb vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie a zároveň jeho vyčíslenie vo výške 2.760 eur, ktoré predstavuje 60% z bezdôvodného obohatenia a zo žalovaného údajného nároku v celkovej výške 4.604,52 eur, považovala v plnej miere za adekvátny v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Z dôvodu, že sa odvolala voči výroku II. rozsudku a navrhla priznanie rozdielu vo výške finančného zadosťučinenia medzi výškou priznaného a navrhovaného finančného zadosťučinenia, zároveň týmto navrhla, aby odvolací súd priznal náhradu trov konania žalobkyni v plnom rozsahu, eventuálne aby odvolací súd posúdil dôvody hodné osobitného zreteľa, najmä s poukazom na výšku preplateného úveru žalobkyňou žalovanému a rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti vyhovenia žalobe a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť v celom rozsahu, a žalovanému priznať nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v celom rozsahu. Uviedol, že v konaní pred súdom neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali postup a priznanie nároku podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko žalobkyňa nevykonala žiadny procesný úkon, ktorým by uplatnila porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom, v konaní vedenom pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 14C/154/2014 žalobkyňa sa k návrhu nevyjadrila, ani v priebehu konania neuplatňovala žiadne tvrdenia o porušení práv alebo povinností, pričom ani v podanej žalobe netvrdila a neuplatňovala tvrdenia a skutočnosti, z ktorých by vyplývalo uplatnenie nároku na finančné zadosťučinenie. Ak teda súd prvej inštancie vymedzil podmienky a účel uplatnenia nároku na finančné zadosťučinenie, potom na základe skutočností plynúcich z konania sp. zn. 14C/154/2014 nemohol dospieť k záveru o danosti nároku. Podľa názoru žalovaného je pochybné aj to, či došlo k porušeniu nejakých práv alebo povinností, pretože názory súdnej praxe na výklad a uplatňovanie zákona č. 258/2001 Z.z. nie je jednotný. Rovnako považoval za dôležité aj to, že porušenie práva alebo povinnosti, ktoré by malo zakladať nárok na finančné zadosťučinenie, nebolo v konaní žiadnym spôsobom preukázané, nakoľko konanie vo veci sp. zn. 14C/154/2014 neskončilo rozhodnutím, ktoré by uvedené potvrdzovalo. Žalovaný napadol rozhodnutie súdu aj pre nesprávne posúdenie námietky premlčania uplatnenej voči nároku na finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa odôvodňovala uplatňovanie nároku na finančné zadosťučinenie od tej skutočnosti, že v pôvodnom konaní si uplatnila porušenie svojich práv alebo povinností, a to

úspešne. V konaní síce nekonkretizovala, v čom jeho uplatňovanie práv malo byť úspešné, ak však týmto úspešným uplatňovaním by malo byť rozhodnutie v uvedenom konaní, potom premlčacia doba by musela začať plynúť v deň nasledujúci po vyhlásení rozsudku v uvedenej veci, teda dňa 13.12.2014. Ak bola požiadavka smerujúca na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia uplatnená na súde dňa 27.12.2017, potom sa tak stalo po uplynutí premlčacej doby.

5. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol odvolanie žalobkyne zamietnuť ako nedôvodné a súčasne vyhovieť jeho odvolaniu. Uviedol, že v konaní neboli preukázané podmienky pre vznik nároku na finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., a to v prvom rade preto, že v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14C/154/2014 žalobkyňa neuplatňovala žiadne právo. V zmysle citovaného ustanovenia je potrebné, aby spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatnil svoje právo na súde, a to porušenie práv a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi, a súčasne musí byť úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať, keď je o ňom rozhodnuté.

6. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému uložil zaplatiť jej trovy odvolacieho konania. K tvrdeniu žalovaného, že jej nevznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie nesúhlasila, nakoľko prvoinštančný súd v odôvodnení rozsudku jasne a dostatočne uviedol, na základe akých dôvodov mala za preukázané, že žalobca má nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/330/2015 z 31.03.2016 a 20Co/96/2013 z 28.10.2013.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolania obsahujú zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že čiastočne je dôvodným len odvolanie žalobkyne v časti smerujúcej proti výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania a vo zvyšku odvolania strán dôvodné nie sú.

8. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 22Csp/105/2017 bolo vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.449,37 eur a zaplatenie primeraného zadosťučinenia vo výške 2.760 eur. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobkyni 1.000 eur titulom primeraného zadosťučinenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 67,80%, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

9. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti vyhovieť žalobe, v časti zamietnutia žaloby na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo zvyšku, ako aj v závislom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania.

10. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

11. V rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.03.2008, sp. zn. 6 Obo 302/2016 súd vymedzil kritériá pre posúdenie finančného zadosťučinenia, keď pri posudzovaní je treba prihliadať na všetky okolnosti vecí, najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy postihnutého a že ide o určitú sankciu postihujúcu toho, kto závadne konal. Nestačí však na tieto kritériá iba poukázať, ale aj preukázať vznik takých okolností, ktoré by umožnili priznať finančné zadosťučinenie.

12. Žaloba týkajúca sa primeraného finančného zadosťučinenia podľa ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa sa nazýva žalobou satisfakčnou, pretože primerané zadosťučinenie sa označuje za prostriedok satisfakcie. Okrem satisfakčnej funkcie má inštitút primeraného finančného zadosťučinenia taktiež funkciu sankčnú, pretože zaplatenie zadosťučinenia predstavuje pre porušiteľa taktiež finančnú ujmu, nie len ujmu morálnu. Primerané finančné zadosťučinenie je považované za nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálnej povahy, a teda nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. Plní taktiež funkciu preventívnu, pretože musí odradovať od ďalšieho nezákonného postupu porušiteľa. Tento účinok môže vyvolať len finančné zadosťučinenie zodpovedajúce významu chráneného záujmu.

13. Žalobca v spore musí preukázať, že sa žalovaný dopustil porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu súd musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých súd pri svojich úvahách musí vychádzať.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu bol správnym záver súdu prvej inštancie, že zo strany žalovaného ako dodávateľa došlo k porušeniu zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj porušeniu zákona o spotrebiteľských úveroch, čo bolo ustálené v konaní pred Okresným súdom Trnava vedenom pod sp. zn. 14C/154/2014, ktoré konanie bolo síce iniciované zo strany žalovaného, avšak žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že poskytnutý úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov vzhľadom na porušenie ustanovení predpisov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských úverov, a teda žalobkyňa bolo potrebné považovať za úspešnú v predmetnom konaní. Zo znenia ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nevyplýva, že uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi musí byť vo forme podanej žaloby, môže sa stať tak i vo forme procesnej obrany voči nárokom uplatneným žalobou zo strany dodávateľa.

15. Rovnako odvolací súd považoval za správnu i súdom určenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia, pričom v podrobnostiach odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti (bod 25. odôvodnenia), pričom prvoinštančný súd vychádzal z kritérií uvedených vyššie.

16. Správne posúdil súd prvej inštancie i uplatnenú námietku premlčania nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keď správne ustálil, že ide o majetkové právo, na ktoré sa vzťahuje všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť od doručenia rozsudku v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14C/154/2014, t.j. 14.01.2015 a vzhľadom na to, že žalobkyňa uplatnila nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podaním - návrhom na zmenu žaloby doručeným súdu dňa 27.12.2017, urobila tak pred uplynutím premlčacej doby.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku v časti zamietnutia žaloby na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo zvyšku podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

18. Uvedené však už neplatilo o výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, keď súd prvej inštancie správne rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

19. Predmetom sporu boli dva uplatnené nároky, a to jednak nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.449,37 eur, v časti uplatnenia ktorého bola žalobkyňa v celom rozsahu neúspešná a nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2.760 eur, pričom v tejto časti bola žalobkyňa úspešná v rozsahu 1.000 eur. Výška primeraného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, a teda podľa názoru odvolacieho súdu aj v prípade čiastočného úspechu možno hovoriť o úspechu v celom rozsahu. S prihliadnutím na to každá zo strán mala vo veci úspech len čiastočný, a teda bolo dôvodným vysloviť, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP a vzhľadom na to, že žiadna zo strán nebola v odvolacom konaní úspešná v celom rozsahu, rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

22. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).